

א. אמר רב יהודה: שלשה צריכים שימור, חולה חתן וכלה. במתניתא תנא: חולה חיה חתן וכלה. ויש אומרים: אף אבל. ויש אומרים: אף תלמידי חכמים בלילה (שמדת הדין מתוחה עליהם, אם משום שעת סכנה ודין, אם משום שעת שמחה. ראשונים).

ב. אמר רב יהודה: שלשה דברים [המאריך בהם] מאריכים לו ימיו ושנותיו של אדם; המאריך בתפלתו [שמרבה ברחמים, ובלבד שאינו מעיין בה – אומר בלבד שתיעשה בקשתו לפי שהתפלל בכוונה]; – והמאריך על שלחנו (שמתוך כך עניים באים ומתפרנסים (רש"י). לכך פתח הכתוב במזבח וסיים בשלחן (המזבח עץ שלש אמות... וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה') – לומר שעכשו שאין בית המקדש קיים, שלחנו של אדם מכפר עליו); –

והמאריך בבית הכסא [שבדק עצמו הרבה כדי להיפנות. אך לא יתלה (= ישב על ברכיו, שמתוך כך נקביו נפתחים), שהתולה עצמו יותר מדאי מביא עצמו לידי תחתוניות].

שלשה דברים מקצרים ימיו ושנותיו של אדם; – מי שנותנים לו ספר תורה לקרות ואינו קורא (כי הוא חייך וארך ימיו); – כוס של ברכה לברך, ואינו מברך (ואברכה מברכך. ומכלל הן אתה שומע לאו, שהנמנע מלברך לבעל הבית, ראוי לקללה. מפרשים); והמנהיג עצמו ברבנות. [אמר ר' חמא בר חנינא: מפני מה מת יוסף קודם לאחיו, מפני שהנהיג עצמו ברבנות].

ג. אמר רב יהודה אמר רב: שלשה צריכים רחמים; מלך טוב (פלגי מים לב מלך ביד ה'), שנה טובה (תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה), וחלום טוב (ותחלימני והחייני). אמר רבי יוחנן: שלשה דברים מכריז עליהם הקב"ה בעצמו, ואלו הן: רעב (כי קרא ה' לרעב...), ושובע (וקראתי אל הדגן והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב), ופרנס טוב (וידבר ה' אל משה לאמר ראה קראתי בשם בצלאל...).

דפים נה – נז

קח. אלו מאמרים הובאו בסוגיא אודות:

- א. מהימנותו / אי-מהימנותו של החלום.
- ב. חלימת חלום טוב או חלום רע; אי-חלימה.
- ג. נושאי החלום שאדם חולם עליהם (כללי).
- ד. הטבת חלום.
- ה. פתרון החלום (כללי).
- ו. חלומות פרטיים ופתרונם.

א. אמר רב חסדא: לא חלום טוב מתקיים כולו ולא חלום רע מתקיים כולו. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים (הנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אמת. מה לתבן את הבר נאם ה'). אמר רבי ברכיה: חלום, אף על פי שמקצתו מתקיים – כולו אינו מתקיים [מנין – מיוסף...]. אמר רבי לוי: לעולם יצפה אדם לחלום טוב (שיתקיים) עד כ"ב שנה, [מגלן – מיוסף...]. רבא הקשה, כתוב בחלום אדבר בו וכתוב וחלמות השוא ידברו – לא קשיא, כאן על ידי מלאך כאן על ידי שד.